

GAZETKA PRZEDSZKOLAKA

Warto wiedzieć...

WIOSNA

NR 3/2024

W wiosennym NUMERZE :

WIERSZ „W KWIETNIU”

KĄCIK DLA MAMY I TATY – LATERALIZACJA

KOLOROWANKA DLA MALUCHA
IDZIE WIOSNA

WIOSENNA ZGADUJ – ZGADULA

WIOSENNE ZABAWY DLA DZIECI

„W kwietniu”

Kwiecień drzewa przystroił

w barwne kwiaty i zieleń.

Po ogrodach, po sadach

grają ptasie kapele.

Ziemię mokrą od rosy orze traktor zielony

- Kra, kra! - echo powtarza

z orki cieszą się wrony.

Ludzie sadzą ziemniaki,

żeby wzeszły niedługo.

Bocian chodzi po łące

liczy żaby nad strugą.

Dzwonią wiadra o studnie.

Wozy dotąd turkocą,

aż dzień pójdzie na nocleg.

Cień uśpi wieś nocą

W PRZEDSZKOLU

Opowiedz co dzieje się w przedszkolu. Pokoloruj rysunki.

Szkoła w Bajkolandii - 3

Wszelkie prawa zastrzeżone

źródło: www.superkid.pl

KĄCIK DLA MAMY I TATY

RĘKA PRAWA CZY LEWE OKO ? LATERALIZACJA

Istota lateralizacji polega na ustaleniu się funkcjonalnej dominacji w obrębie parzyście występujących narządów ruchu i zmysłu. Lateralizacja czynności jest wiązana z dominowaniem jednej z półkul mózgowych. Większość szlaków nerwowych wiążących narządy ruchu i zmysłu z mózgiem krzyżuje się, co oznacza, że drogi nerwowe z prawej strony ciała przechodzą do lewej półkuli, zaś z lewej połowy ciała docierają do prawej półkuli mózgu. Prawie każdy człowiek charakteryzuje się większą sprawnością i precyzją oka, ręki i nogi po jednej stronie ciała. W przypadku, gdy dominującą rolę przyjmuje oko prawe, ręka prawa, noga prawa, to steruje nimi lewa półkula mózgu.

Proces lateralizacji

Już w życiu płodowym dzięki czulej aparaturze medycznej, np. podczas badań USG, możemy domniemać, która półkula mózgowa będzie dominująca. W wieku niemowlęcym widoczne jest zróżnicowanie w posługiwaniu się rękoma. Wiek od około 1 do około 2 – 3 roku życia, nie da nam możliwości ustalenia dominacji stronnej. Czynnikiem dominującym w tym okresie jest rozpoczęcie i doskonalenie chodu, a co za tym idzie, angażowanie w równej mierze obydwu kończyn dolnych. Tym samym jednakowo uaktywniane są obydwie półkule mózgowe, wpływając na okresowy zanik przejawów lateralizacji czynności ruchowych kończyn górnych. To uśpienie nie trwa długo i jest preludium do uaktywnienia się około 3 roku życia dominacji jednej z rąk. Najwcześniej, bo w wieku około 2,6 – 3 lat u dziecka zaczyna się kształtować preferencja ręki prawej, a nieco później, bo wieku 3 – 4 lat ręki lewej. W wieku około 6 – 7 lat powinna ostatecznie ustalić się dominacja jednej z rąk, a 12 – 14 lat zakończyć całkowicie (w formule: oko, ręka, noga). Należy jednak pamiętać, że są dzieci, u których ten proces trwa dłużej i w swoim skomplikowaniu wymaga pomocy pedagoga.

Modele lateralizacji

Dla prawidłowego funkcjonowania w szkole, doniosłą rolę odgrywa ustalenie się **jednostronnej dominacji**, tzn. by po tej samej stronie ciała, oko, ręka i noga były jednakowo sprawne. Idealna jest zatem dominacja jednorodna, prawo lub lewostronna. Drugim modelem, jest **lateralizacja niejednorodna skrzyżowana**, charakteryzująca się zauważalną przewagą czynnościową narządów ruchu i zmysłu, nie po tej samej stronie ciała, a po obydwu stronach. W takim przypadku możemy mieć do czynienia np. z dzieckiem prawoocznym, leworęcznym i prawonożnym. Kolejnym modelem, jest **lateralizacja nieustalona** (często określana jako słaba), występuje przy braku dominacji poszczególnych narządów ruchu i zmysłu. Może tu wystąpić obuooczność, oburęczność, obunożność, gdzie nie widać wyraźnie funkcjonalnej przewagi. Z wiekiem maleje liczba dzieci wykazujących lateralizację osłabioną. U części z nich oburęczność jest zjawiskiem przejściowym, są jednak i takie, które pozostają oburęcznymi do końca życia.

Problemy dzieci niepomysłnie zlateralizowanych

Prawidłowe kształtowanie się lateralizacji, ma szczególne znaczenie w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, albowiem jest to czas intensywnej nauki pisania i czytania. Z punktu widzenia edukacji szkolnej najkorzystniejsza jest dominacja prawostronna, albowiem kanon szkolny respektuje prawa większości. U dzieci inaczej zlateralizowanych, szczególnie na starcie edukacyjnym, możemy obserwować różnego rodzaju trudności. Dzieci leworęczne mają przede wszystkim problemy z kodowaniem znaków, czego odzwierciedleniem jest strona graficzna i tempo pisania. Posługują się pismem zwierciadlanym (odwracają położenie liter i cyfr w pionie albo/i w poziomie), opuszczają albo dodają litery i cyfry, piszą od prawej do lewej. Często w ich zeszytach widać całe słupki działań arytmetycznych zapisanych w odwrotnym kierunku, co daje błędne wyniki. Dzieci zasłaniają sobie ręką pisany tekst lub go rozmazują. Inaczej niż rówieśnicy układają do pracy zeszyty i książki. Błędnie odtwarzają znaki podczas czytania i pisania. Napotykać na trudności z orientacją w schemacie własnego ciała, określaniu kierunków i układów przestrzennych. Duży kłopot sprawia

im odwzorowaniu figury asymetrycznej w przestrzeni. Przyjmują złą postawę podczas pisania, przez co szybko się męczą (wygięcie ręki w nadgarstku, napięcie mięśniowe, nienaturalna krzywizna kręgosłupa). Nieco później niż rówieśnicy zaczynają sprawnie posługiwać się, np. nożyczkami, cyrkiem. Przeważnie potrzebują więcej czasu na dokładne i poprawne wykonanie danej czynności.

U dzieci z lateralizacją skrzyżowaną, np. w obrębie oka i ręki, zaobserwować można nieco późniejszy rozwój ruchowy ogólny w porównaniu z rówieśnikami. Ponadto występuje brak koordynacji ruchowej (widać to podczas, np. wiązania sznurowadeł), pewną niezgrabność, brak precyzji (np. w trakcie lepienia z plasteliny), nieumiejętność w obrębie współdziałania obydwu kończyn. W edukacji szkolnej widoczne są problemy w nauce pisania i czytania. Dzieci te zmieniają kolejność liter, przestawiają je, mają skłonność do opuszczania liter, sylab, wyrazów, do pisma zwierciadlanego, mylenia znaków o podobnym kształcie. Mają trudności w osiągnięciu biegłości w czytaniu. Zauważyć można nieprawidłowe skrzywienie w obrębie odcinka szyjnego, skarżą się na bóle barkowe. Pojawiają się trudności w zakresie prawidłowej orientacji przestrzennej i w schemacie własnego ciała – podobne jak u dzieci leworęcznych. Długo nie mogą nauczyć się stron: prawa – lewa.

Lateralizacja nieustalona wiąże się z obniżeniem sprawności manualnej i z problemami w orientacji przestrzennej. Jest tu wolne tempo pisania ze zbyt małą precyzją ruchów dłoni i palców. Mimo że uczniowie wkładają w to ogromny wysiłek, litery są nierówne, niekształtne, wychodzą poza określone linie, nie są powiązane ze sobą. Często nacisk długopisu na podłoże jest tak duży, że doprowadza do przedarcia kartki. Później osiągają precyzję w rysowaniu, wycinaniu, lepieniu, szyciu. Słabo orientują się w schemacie własnego ciała. Mają trudności w rozpoznawaniu i odtwarzaniu kierunków, kontrolowania wzrokiem własnych ruchów i świadomego nimi kierowania, a także kłopoty z pamięcią ruchową.

Praca z dzieckiem z zaburzoną lateralizacją

Nigdy nie przeuczamy na prawą rękę dzieci:

- zlateralizowanych lewostronnie,
- o wczesnej sile dominacji lewej ręki,
- lewoocnych – dąży się do jednorodnej (po tej samej stronie ciała),
- upośledzonych umysłowo,
- o małej sprawności ręki prawej,
- akceptujących swoją leworęczność,
- jękających się.

Ćwiczenia dla dzieci z zaburzoną lateralizacją

Oto kilka prostych zabaw, ćwiczeń, dzięki którym dzieci lepiej poznają i będą różnicować stronę lewą od prawej, będą swobodniej orientować się w schemacie własnego ciała oraz w kierunkach przestrzennych, a także mogą doskonalić percepcję wzrokową i koordynację wzrokowo – ruchową, oraz zdolności manualne.

1. Orientacja w schemacie ciała, w przestrzeni:

- podaj mi proszę zabawkę, która leży po lewej stronie, dotknij prawego ucha, pokaż lewe oko,
- wykonywanie poleceń słownych wydawanych z użyciem przyimków: na, pod, nad, obok, koło, po,
- wskazywanie położenia przedmiotu – gdzie jest książka? (z lewej strony, na stole, pod stołem),
- zdalnie sterowany miś: dziecko bawi się misiem, a my wskazujemy mu drogę do skarbu: misiu, idź dwa kroki w lewo, teraz prosto, a teraz skręć w prawo i idź aż do poduszki, zobacz – co jest za poduszką?;
- chwytanie/rzucanie piłki raz lewą, raz prawą ręką (ze wskazaniem),
- wierszyki, które ilustrujemy ruchem, jak np.: „*Kółko małe, kółko duże* (rysujemy ręką w powietrzu małe koło, duże koło). *Plecy proste, ręce w górze* (prostujemy plecy, podnosimy ręce). *Schyl się w prawo, schyl się w lewo* (zginamy się w prawo, w lewo). *Tak się chwieje w lesie drzewo*”.

2. **Percepcja wzrokowa:**

- układanki, puzzle,
- zauważanie różnic i podobieństw pomiędzy podobnymi ilustracjami, zdjęciami,
- układanie klocków, wyciętych figur geometrycznych wg wzoru,
- klocki typu Lego,
- komponowanie własnych wzorów,
- zabawy plasteliną, ciastoliną, masą solną, masą papierową – modelowanie.

3. **Koordinacja wzrokowo-ruchowa:**

- kreślenie w powietrzu linii, koła, kształtów geometrycznych, liter, cyfr,
- rysowanie na dużych arkuszach, malowanie palcami z wykorzystaniem obu rąk,
- kalkowanie,
- rysowanie po śladzie – tzw. ćwiczenia grafomotoryczne,
- obrysowanie, rysowanie z wykorzystaniem szablonów wewnętrznych i zewnętrznych,
- składanie papieru – zabawa w origami,
- składanie i sklejanie modeli pojazdów, samolotów,
- wycinanie nożyczkami,
- naśladowanie gry na instrumentach.

4. **Zdolności manualne:**

- wyklejanie rysunków kawałkami papieru, kolorowej włóczki, plasteliną,
- wypełnianie rysunków posmarowanych klejem, np. grysiem, kaszką,
- nawijanie nici, tasiemki na szpulkę,
- przewlekanie sznurka przez dziurki, nawlekanie koralików, makaronu, zawiązywanie kokardek itp.,
- zbieranie małych elementów, np. grochu, koralików, itp.,
- niewyręczanie dziecka w czynnościach typu: ubieranie się, mycie, sznurowanie butów, zapinanie

5. **Rozwijanie motoryki dużej:**

- zabawy zręcznościowe na placu zabaw,
- gra w piłkę, w kręgle,
- jazda na rolkach, rowerze,
- zabawy ze skakanką,
- różnego rodzaju sporty, np. pływanie, badminton, tenis,
- pokonywanie toru przeszkód, chodzenie różnymi sposobami, np.: na wprost połączone ze skrętami w prawo i w lewo na sygnał dany przez rodzica, bieg slalomem z omijaniem raz z prawej, raz z lewej strony pachołków.

Ćwiczenia te powinny być wplecione w codzienne czynności,

aby móc wyzwolić naturalną aktywność każdego dziecka.

KOLOROWANKA DLA MALUCHA

Wesołych Świąt!

IDZIE WIOSNA

- *Początek astronomicznej wiosny wypada 21 marca. W Polsce od tego momentu Słońce góruje coraz wyżej, a każdy następny dzień jest dłuższy.*
  - *Na wiosnę:*
    - *dni zaczynają być dłuższe od nocy,*
    - **topnieją śniegi, jest coraz cieplej,**
  - **występuje duża zmienność i różnorodność pogody;**
  - **w przyrodzie rozpoczyna się okres wielkich zmian:**
    - *rośliny budzą się do życia,*
    - *pojawiają się pierwsze kwiaty: przebiśniegi, pierwiosnki, krokusy*
    - *na drzewach rozwijają się pąki kwiatowe, jako pierwsze zakwitają leszczyny, wierzby i brzozy,*
    - *słychać piękny śpiew ptaków, większość z nich przygotowuje się do składania jaj,*
    - *dostrzegamy ptaki, które na okres zimowy odleciały do ciepłych krajów (np. skowronki, bociany, jaskółki),*
    - *wiele zwierząt budzi się po śnie zimowym (np. węże, borsuki, jeże, żaby, niedźwiedzie),*
      - *rolnicy rozpoczynają prace polowe.*

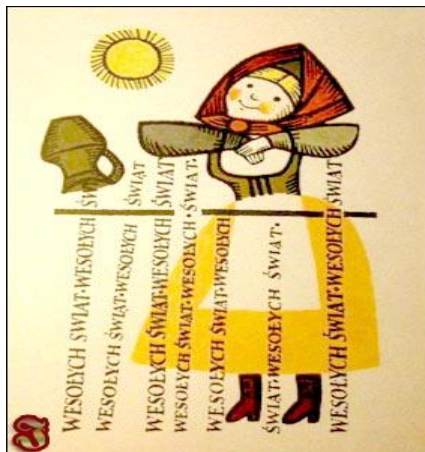

Mamy wiele przysłów związanych z wiosną:

- ✚ Kwiecień – plecień, bo przeplata, trochę zimy, trochę lata.
- ✚ Kwiecień ciepły, chłodny maj, mokry czerwiec, Boże daj.
- ✚ Kwiecień ciepły, mokry maj, będzie żyto jako gaj.
- ✚ Kwiecień co deszczem rosi,
wiele owoców przynosi.

- ✚ Kwiecień gdy deszczem plecie, maj ustroi w kwiecie.
- ✚ Pogody kwietniowe, słoty majowe.
- ✚ Sprzyja nam rok, gdy kwiecień wilgotny, nie bardzo słotny.
Jeśli pszczoły w kwietniu nie latają, to długie chłody zapowiadają

WIOSENNA ZGADUŚ - ZGADUŁA

Wiosną na drzewie się zieleni,
ale opada na jesieni. **(liść)**

Jak ten kwiatek się nazywa,
co słowo „pan” w nazwie ukrywa? **(tulipan)**

Nadchodzi po zimie,
znasz dobrze jej imię.
Kroczy w kwiatów pąkach
i w promieniach słońka. **(wiosna)**

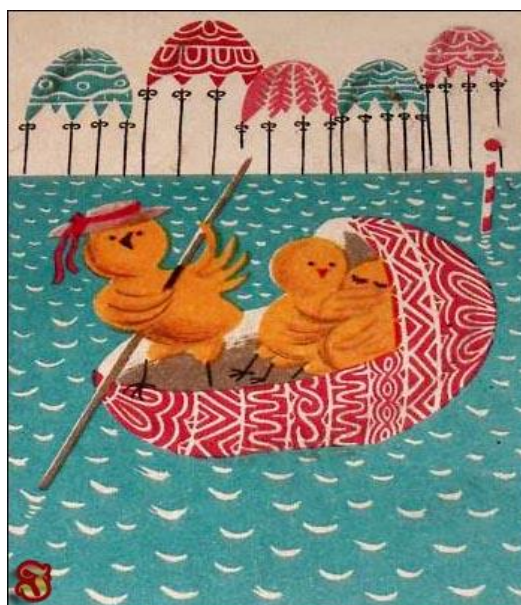
Olbrzymia lampa,
co na niebie świeci.
Na całym świecie i dla wszystkich dzieci. **(słońce)**

Kolorowe i pachnące,
zakwitają wiosną.
Można spotkać je na łące,
w parku i w ogródku rosną. **(kwiaty)**

W brązowych kapturkach
chowają się listki wiosną.
A potem będą zielone,
gdy trochę podrosną. **(pąki)**

Ciągle jeszcze jest mu chłodno,
a najgorsze są noce i ranki.
Więc czyż można się dziwić,
że ubrały się w futra . **(sasanki)**

Młody juhas w górach
chwycił się za głowę,
gdy zobaczył w śniegu
kwiaty fioletowe. **(krokusy)**

WIOSENNE ZABAWY DLA DZIECI

Ciepło, słońce i dłuższe dni sprzyjają szaleństwom na dworze. Dzieci uwielbiają wszelką aktywność. Poznaj propozycje, które sprawią, że wiosenne spacerunki będą jeszcze bardziej atrakcyjne! Dni stają się coraz dłuższe i cieplejsze. Po zimie na pewno nikt nie chce siedzieć w domu! Warto poznać kilka zabaw, które będzie można wykorzystać w czasie wiosennych spacerów. Oto kilka propozycji zabaw wiosennych dla najmłodszych:

Skaczesz ty i skaczę ja

Do tej zabawy potrzebna będzie skakanka lub sznurek. Zabawa polega na tym, że, że dzieci stają w kole a inna osoba, najlepiej dorosła staje w środku i kręci skakanką po obwodzie koła, które utworzyły maluchy. Ich zadaniem jest **przeskakiwać przez skakankę** tak, by na nią nie nadeptnąć. W przypadku nastąpienia na skakankę, dziecko może powiedzieć wierszyk, zaśpiewać piosenkę lub wymieniać te rzeczy, które kojarzą mu się z wiosną.

Traf do celu

Przy tej zabawie przyda się jakiś kosz, do którego dzieci będą musiały **trafić znalezionymi kamykami, patykami czy szyszkami**. Można również urozmaicić grę i każdy, kto trafi przybliży się do celu o jeden krok. Kiedy spudłuje cofa się. Wygrywa ta osoba, która pierwsza dojdzie do celu. Jeśli nie mamy kosza, a posiadamy np. kredę można cel narysować na chodniku.

Hodujemy roślinki

Aby założyć pierwszą hodowlę, potrzebne będą **słoiki, waciki lub papierowy ręcznik oraz ziarenka** mogą to być najróżniejszego rodzaju **fasolki, pszenica lub inne ziarna na kielki**. Trzeba dobrze **namoczyć waciki lub kawałek papierowego ręcznika** i włożyć je do słoika. Ziarenka wrzucamy również do środka, zakręcamy pojemnik i ustawiamy go w ciepłe (najlepiej na parapecie, ale nie w pełnym słońcu). Gdy ziarenka złączą kiełkować, **należy obracać słoikiem** codziennie, aby nasze roślinki pięły się do góry i rosły prosto. W przeciwnym razie będą pochylone w stronę światła. Warto użyć różnego rodzaju ziarenek: można wtedy porównywać szybkość wzrostu i różne kształty listków poszczególnych roślin.

Wiosenne drzewko

Aby wykonać w domu własne drzewko wiosenne potrzebne będą:

- plastikową butelkę wypełnioną np ziemią,
- druciki
- stare pończochy, rajstopy
- zielony papier lub krepina oraz klej

Kiedy mamy gotowe wszystkie przedmioty należy butelkę owinąć starymi pończochami lub rajstopami, a druciki przymocować do butelki. Na koniec przyklejamy na gałązki zielone listki wycięte z papieru lub krepiny.

Kamienne kółko i krzyżyk

Do tej zabawy będzie potrzebne **dużo płaskich kamieni**, które można nazbierać w czasie spacerów i mazaki lub farby do narysowania wzorów. Na połowie kamyków **rysujemy kółka, a na reszcie krzyżyki**. Zbieramy również patyki, by z nich ułożyć siatkę do gry w „kółko i krzyżyk”. Na takich kamieniach można narysować wiele rzeczy, można zamienić je w **memory** i ćwiczyć pamięć szukając kamyków do pary lub narywać **domino** i w czasie pikników świetnie bawić się całą rodziną!